

ønsker at sige sin Mening paa dette Punkt, er der jo Pressen, som er uofficiel, til den Slags Ting. Det ærede Medlem staar jo i Spidsen for et meget indflydelsesrigt Blad, som for kort Tid siden krævede op fra 40,000 til 41,500 Holdere og nu har naaet 42,233, der er det sidste, jeg har set. Det ærede Medlem har altsaa et stærkt Blad til sin Raadighed, og jeg synes, at det vilde være den rette Vej at gaa, naar det ærede Medlem endelig vil diskutere dette Spørgsmaal, idet der, som sagt, intet officielt foreligger, som en officiel Forsamling som Rigsdagen kan tage Stade til.

Der er et andet Punkt, hvor jeg mener, der var Grund til at glæde sig over den afgaaede Udenrigsminister, og hvor jeg glæder mig ved at høre, at den nuværende Udenrigsminister vil følge samme Vej, det er Forholdet til vor sydlige Nabo-stat. Ogsaa jeg mener, at dette Forhold er af vital Interesse for os, jeg mener, at et venligt Forhold til Tyskland er nødvendigt, men, mine Herrer, til et venligt Forhold ligesom til en Forlovelse, hører der som bekendt to Parter, og det er ikke nok, at vi ere villige til at vise Venlighed, naar der fra den anden Side sker saadanne Ting, som paa Forhaand ikke kunne overbevise os om, at der foreligger et positivt Ønske om et venskabeligt Forhold. Jeg skal ikke tale om Optantsagen eller Udvisningssagen, idet jeg meget vel ved, at der er andre Medlemmer baade i dette og det andet Ting, der ere sagkyndige og have mere Evne til at tale om den Art Sager end jeg og derfor kunne gøre det med mere Vægt. Jeg vil kun sige, at dette Spørgsmaal om Optantlaveriet dog berøres af den Traktat, som er afsluttet mellem den prøjsiske og den danske Regering, og naar vi yderligere af Udvisningerne se, at danske Undersaatter blive udviste ikke for deres egne Fejl men som et Straffemiddel mod misliebige prøjsiske Undersaatter, maa jeg have Lov til at sige, at saadanne Ting vække en Misstemning, en Sorg, hos os, en Sorg, som det vilde være urigtigt at dølge. Jeg tror, det vilde give et falsk Billede af Stemningerne her i Landet i dette Øjeblik, naar vi vilde give det Udseende af, at vi ikke havde Fornemmelsen af ikke fuldt ud at blive behandlede saaledes, som en Retsstat kan gøre Fordring paa af en ellers nabovenlig Stat. Dette skaber en Følelse af Ydmygelse, en Følelse af Bedrøvelse, som ikke lader sig benægte. Sagen er jo dog den, højtærede Herrer, det maa jeg have Lov til at sige, at selv om det maaske overfor et Land som

f. Eks. Østerrig intet vilde gøre, vil det smerte saa meget mere her, thi naar alt kommer til alt, er det en Begivenhed, som kun ligger 40 Aar tilbage i Tiden. Her maa jeg gøre den personlige Bemærkning, at der har været Tale om Glemsel af Begivenheden. Nu vel, det er meget rigtigt, mine Herrer, at lige som Individerne kunne glemme, kan en Nation glemme. Det sker tidt, at der glemmes, og i Løbet af 100 Aar kan der sikkert glemmes meget, især naar man naar til en kold Bedømmelse af de Fejl, man eventuelt selv har begaaet. Men jeg ønsker kun at sige, at 40 Aar er en meget kort Tid til at glemme i, det er der ingen, der tror, man gør, det er simpelt hen en psykologisk Umulighed. Jeg vil derfor have Lov til at sige, at i samme Grad som jeg er glad over, at de ærede Medlemmer og ærede Herrer udtalte deres Beredvillighed og Ønsket om et nabovenligt Forhold, i samme Grad vilde jeg være glad over, at et saadant Ønske om Venllie og Venskab just ikke faar et saadant Udtryk, som om vi havde ophørt at være Mænd!

Jeg skal dernæst, mine Herrer, gøre et Par Bemærkninger i Anledning af en Udtalelse, der faldt fra det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen), om et Par udenforstaaende bekendte danske Herrers Artikler. Jeg skal ikke udtale nogen Kritik af disse Artikler herinde, blandt andet af den Grund, den ærede Formand før nævnedes, at de fraværende skulde være i Fred, men jeg maa i al Almindelighed sige, at Talen om Alliance for Danmark til den ene eller anden Side er dog noget, man ikke kan tale om uden at gøre sig klart, at en Alliance er absolut ikke en Kærlighed for blaa Øjnes Skyld, en Alliance er et *Løfte* om militære og politiske Magtmidler, og inden man overvejer sligt, maa man være ganske nøje klar over, hvilke Fordele og Ubehageligheder der følger af saadanne Forpligtelser. Jeg tror derfor i al Almindelighed, at jeg kan sige, at Studenterpolitikens Dage maa vel være forbi, thi det, Danmark maa gøre paa Udenrigspolitikens Omraade, kan ikke gøres under en lyrisk Begejstring, hvad enten det nu er Studenterforenings- eller Studentersamfundschampagne, der bruser op i os. Rent bortset fra det Ønske, vi alle have om at være neutrale — og det Ønske er meget stærkt, den danske Stat vil være udenfor Kampen, naar Øjeblikket kommer —, kunde det dog tænkes, at vi ikke fik Lov dertil, jeg haaber aldrig, vi skulle tvinges til at tage Parti, men